



<https://www.printo.it/pediatric-rheumatology/NL/intro>

Henoch- schönlein purpura

Versie 2016

1. WAT IS HENOCH- SCHÖENLEIN PURPURA

1.1 Wat is het?

Henoch-Schönlein purpura (HSP) is een aandoening waarbij hele kleine bloedvaatjes (capillaire vaatjes) ontstoken raken. Deze ontsteking aan de bloedvaatjes heet vasculitis en tast meestal de kleine bloedvaten van de huid, darmen en nieren aan. De ontstoken bloedvaten kunnen bloeditstortingen op de huid veroorzaken die dieprood of paars kleuren en purpura genoemd worden. Ze kunnen ook bloedingen in de darmen of nieren veroorzaken, waardoor er bloederige ontlasting of urine ontstaat.

1.2 Hoe vaak komt het voor?

HSP is geen veel voorkomende kinderziekte, toch is het de meest voorkomende systemische vasculitis bij kinderen tussen de 5 en 15 jaar. Het komt vaker voor bij jongens dan bij meisjes (2:1). Het komt niet vaker voor bij specifieke etnische groepen of in bepaalde regio's. De meeste gevallen in Europa en op het noordelijk halfrond komen voor in de winter, maar soms ook in het voor- of najaar. HSP treft circa 20 op de 100.000 kinderen per jaar.

1.3 Wat zijn de oorzaken van de ziekte?

Niemand weet waardoor HSP veroorzaakt wordt. Er wordt gedacht dat infecties (zoals virussen en bacteriën) ze de ziekte kunnen triggeren, omdat het vaak optreedt na een ontsteking van de bovenste luchtwegen. Maar HSP wordt ook gezien na het gebruik van medicijnen,

insectenbeten, blootstelling aan kou, chemische toxines en het eten van specifieke allergenen uit het voedsel. HSP kan een reactie zijn op een infectie (een overagressieve reactie van het immuunsysteem van uw kind).

Het vinden van ophopingen van specifieke eiwitten van het immuunsysteem, zoals immunoglobuline A (IgA) in laesies van HSP, suggereert dat een abnormale reactie van het immuunsysteem de kleine bloedvaten in de huid, gewrichten, maag-darmkanaal, nieren en soms ook het centraal zenuwstelsel aanvalt en de ziekte veroorzaakt.

1.4 Is het erfelijk? Is het besmettelijk? Kan het voorkomen worden?

HSP is geen erfelijke aandoening. Het is niet besmettelijk en kan niet voorkomen worden.

1.5 Wat zijn de belangrijkste symptomen?

Het belangrijkste symptoom is de kenmerkende huiduitslag, die bij bijna alle patiënten met HSP voorkomt. De uitslag begint normaal met kleine vlekjes, rode plekjes of rode bulten, die vervolgens in een blauwe plek veranderen. Het wordt palpabele purpura genoemd, omdat de verdikte huiduitslag gevoeld kan worden. Meestal bedekt de purpura die onderste extremiteiten en billen, maar soms komt het ook op andere plekken voor (bovenste ledematen, romp, etc.)

Bij de meeste patiënten (>65%) worden ook pijnlijke gewrichten (artralgie) of pijnlijke en gezwollen gewrichten waarbij de beweging beperkt is (artritis) gezien - vaak knieën, enkels en minder vaak polsen, ellebogen en vingers. Artalgie en/of artritis gaan gepaard met gezwollen zacht weefsel en zachte plekken bij en rondom de gewrichten.

Opgezwollen weke delen in handen, voeten, voorhoofd en balzak kunnen in het vroege stadium van de ziekte optreden, vooral bij hele jonge kinderen.

De symptomen van de gewrichten zijn tijdelijk en verdwijnen binnen enkele dagen tot weken.

Als de vaten ontstoken raken, hebben meer dan 60% van de kinderen last van buikpijn. Het is van voorbijgaande aard en wordt gevoeld rondom de navel. Verder kan het gepaard gaan met een milde of ernstige bloeding in het maag-darmkanaal (hemorragie). In heel

zeldzame gevallen treedt een darminvaginatie op. Dit is het abnormaal verschuiven van de darmen over elkaar, waardoor een obstructie van de darmen optreedt die eventueel chirurgisch verholpen moet worden. Als de vaten van de nieren ontstoken raken, kunnen deze gaan bloeden (bij circa 20-35% van de patiënten) waarbij een milde tot ernstige hematurie (bloed in de urine) en proteïnurie (eiwit in de urine) voor kan komen. De nierproblemen zijn over het algemeen niet ernstig. In zeldzame gevallen kan de nieraandoening maanden of jaren duren en overgaan in nierfalen (1-5%). In dergelijke gevallen is een samenwerking tussen een nierspecialist (nefroloog) en de kinderarts van de patiënt nodig.

De hierboven beschreven symptomen kunnen soms een paar dagen eerder optreden dan de huiduitslag. Ze kunnen ook tegelijk of geleidelijk in een andere volgorde optreden.

Andere symptomen zoals insulten, hersen- of longbloedingen en gezwollen testikels die veroorzaakt worden door de ontsteking van de vaten in deze organen, komen zelden voor.

1.6 Verloopt de ziekte bij ieder kind hetzelfde?

De ziekte verloopt bij ieder kind min of meer op dezelfde manier, maar de mate van de huiduitslag en de aangedane organen kunnen per kind enorm verschillen

1.10 Is de ziekte bij kinderen anders dan bij volwassenen?

De ziekte is bij kinderen niet anders dan bij volwassenen, maar komt zelden voor bij jonge patiënten.